

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **R. K.,**
zastoupený Mgr. Šárkou Oharkovou, advokátkou
se sídlem Slezská 949/32, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 4. 2020, č. j. KUKHK -
12343/SKZ/2020-2,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 4. 2020, č. j. KUKHK -12343/SKZ/2020-2 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem ze dne 17. 2. 2020, č. j. MUDK-KTÚ/14140-2020/moj 1948-2019, sp. zn. PK-10/2019 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), a potvrdil jej. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti

veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“), jehož se dopustil tím, že dne 5. 9. 2018 a dne 8. 1. 2019 v písemnostech doručených oprávněné úřední osobě M. D., která vedla řízení o přestupku obchodní společnosti, jejímž jednatelem byl žalobce, měl použít dehonestující a hrubě urážlivá slova překračující akceptovatelnou mez kritiky výkonu veřejné správy, jimiž měl úmyslně znevážit postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci. Konkrétně uvedl: „*Chápeme, že práce, kterou děláte, se vám jeví jako nejlepší možnost z těch, které máte. Děláte pouze svou práci, zákony jste si nevymysleli. Obdobně svoji práci dělali příslušníci jednotek Waffen SS likvidující židy v koncentračních táborech. Ani oni nevymysleli Norimberské zákony či nařízení Adolfa Hitlera o konečném řešení židovské otázky, jakkoliv s ním zřejmě souhlasili. Stejně jako vy souhlasíte s tím, že nikomu neubližující řidiči mají být otravováni a odváděni od práce, která je živí. Obojí je z našeho pohledu principiálně stejně odporné, jakkoliv míra nechutnosti vaší práce je jistě menší. Měli byste se stydět.*“ a „*Odvolání jsme podali proti rozhodnutí o přestupku, nikoliv proti výši IQ pracovnice domnělý přestupek vyřizující, proti kvalitě jejího účesu či vůni jejího pižma.*“ Za uvedený přestupek byl potrestán pokutou ve výši 5 000 Kč.

II. Žalobní argumentace

2. Žalobce se domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí a jeho zrušení, jakož i zrušení prvostupňového rozhodnutí, a současně požadoval, aby bylo řízení proti němu zastaveno. Kromě náhrady nákladů soudního řízení požadoval rovněž náhradu nákladů, které mu vznikly v průběhu prvostupňového i odvolacího správního řízení.
3. V prvé řadě namítl nesprávnost posouzení, kdo je za daný skutek odpovědný. Uvedl, že v řízení nevystupoval jako fyzická osoba, ale pouze jako jednatel obviněné společnosti Kross, s. r. o., a veškeré úkony v tomto řízení činil pouze jménem společnosti. S odkazem na § 20 odst. 1 a 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) zdůraznil, že odpovědnost právnické osoby je založena na principu přičitatelnosti, kdy se právnické osobě přičítá jednání osob v zákoně uvedených. Vůli právnické osoby vytváří členové jejích orgánů. Správní orgán podle něj ignoroval institut zastoupení právnické osoby jednatelem ve smyslu §§ 161 a 162 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jelikož člen statutárního orgánu právnické osoby vystupuje jako její zástupce sui generis a z tohoto zastoupení vznikají práva a povinnosti přímo zastoupené právnické osobě. Výroky pronesené ve správním řízení vedeném proti společnosti Kross, s. r. o., jejím jednatelem (zde žalobcem) lze proto přičítat pouze této právnické osobě a nikoliv fyzické osobě, jednatelem.
4. Nesouhlasil s tím, jak správní orgán v napadeném rozhodnutí interpretoval § 20 odst. 7 zákona o některých přestupcích (*pozn. soudu: žalobce měl patrně na mysli § 20 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky*). Žalobce uvedl, že zákon o některých přestupcích vyjmenovává v § 20 odst. 2 osoby, jejichž jednání je přičitatelné právnické osobě. Mezi ně patří statutární orgán nebo člen statutárního orgánu. Považoval za zásadní, že daná slova pronesl jako statutární orgán společnosti Kross, s. r. o., z pozice zástupce společnosti během správního řízení vedeného proti této společnosti. Veškeré projevy učiněné během ústního jednání ve správním řízení lze podle něj přičítat pouze této společnosti, nikoliv jemu. Jelikož se správního řízení neúčastnil a nepříslušela mu žádná

práva a povinnosti, nelze jej ani činit odpovědným za ústní výroky vyjádřené obviněnou společností v rámci její obrany ve správním řízení. Mohlo se jednat jen o přestupek spáchaný společností Kross, s. r. o., neboť k jednání zakládajícímu odpovědnost za přestupek došlo při činnosti právnické osoby (účast na ústním jednání o přestupku) a v přímé souvislosti s činností právnické osoby, k jejímu prospěchu nebo v jejím zájmu, a jednání žalobce je přičitatelné právnické osobě podle § 20 odst. 2 zákona o některých přestupcích (*pozn. soudu: žalobce měl patrně na mysli zákon o odpovědnosti za přestupky*).

5. Pro případ, že by soud dovodil odpovědnost žalobce jako fyzické osoby, vymezil se vůči naplnění znaků skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku. Jednání podle něj nedosahovalo takové intenzity, aby mohlo být označeno za společensky škodlivé. Připustil nemístnost a nevhodnost svého vyjádření, ale popřel, že by bylo vulgární či jinak dehonestující, anebo že by bylo provedeno veřejně. Uvedl, že přestupek znevažování postavení úřední osoby znamená pronesení intenzivnějšího výroku vůči úřední osobě při výkonu její pravomoci, například s cílem vyvolat obstrukce v řízení. Z důvodové zprávy k zákonu o některých přestupcích plyne nutnost uvážlivého postupu a důraz na podstatu námitek a stížností, nikoli na jejich formu. U úředníka se předpokládá vyšší míra tolerance, neboť jde o komunikačně zdatného profesionála a veřejnou autoritu. Jeho vyjádření dotčenou úřednici nijak neohrožovalo, nezpůsobilo žádnou škodu, nebylo ani vulgární. Pouze spočívalo v konstatování historických faktů a upozornění na jejich paralelu se současnou státní byrokracií. Nezamýšlel jím vyvolat obstrukce v řízení ani řízení znesnadňovat či protahovat. Vyjádření lze podle žalobce subsumovat pod čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Vymezil se též vůči přirovnání k vydírání či fyzickému napadení úřední osoby. Závažnost a nebezpečnost předmětného jednání je nesrovnatelně nižší. Úřední osobu nijak neohrožuje. S odkazem na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03 (N 209/39 SbNU 215), a ze dne 17. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99, jakož i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, č. j. 3 Ads 57/2003 – 79, zdůraznil, že podání musí dosahovat určité míry intenzity, aby jej bylo možné považovat za hrubě urážlivé, např. nařčení ze spáchání trestného činu. Institucím a orgánům reprezentujícím veřejnou moc státu přitom přísluší vždy větší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu, než je tomu u jednotlivých občanů.
6. Žalobce rovněž popřel, že by se v souvislosti s vyjádřením z 8. 1. 2019 „navezl” přímo do paní D., jak tvrdil žalovaný. Uvedl, že k inteligenci, účesu ani vůni pižma dotyčné úřednice se nevyjádřil nijak konkrétně. Výrok *„odvolání jsme podali proti rozhodnutí o přestupku, nikoliv proti výši IQ pracovnice domnělý přestupek vyřizující, proti kvalitě jejího účesu či vůni jejího pižma“* mu nemůže být přičten k tíži, neboť neobsahuje žádné hodnocení, negativní ani pozitivní. Jde o pouhé konstatování.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný po rekapitulaci žalobních námitek odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Smyslem zákonné úpravy podle něj není rozlišení na fyzické osoby bez vztahu k obchodní korporaci, které odpovídají za přestupek, a na fyzické osoby s takovým vztahem, jež se mohou „skrýt před odpovědností za vlastní činy.”
8. Poukázal na to, že se zabýval intenzitou jednání žalobce na straně 6 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ač sdělení nebylo vyloženě vulgární, nelze přisvědčit, že výroky nikoho nedehtonují. Naplnění skutkové podstaty přestupku proti veřejnému

pořádku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích nevyžaduje vulgární nadávky či hrubé urážky jako tomu je u přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Žalobce zcela nepřijatelným způsobem snižoval autoritu úřední osoby, popřípadě správního orgánu jako celku, čehož lze dosáhnout i pouhým konstatováním historických faktů, pokud je zasazeno do určitého kontextu (žalovaný odkázal na urážlivou paralelu prošetřování dopravního přestupku s holokaustem). Stejný následek způsobí i sarkastické, pohrdlivé poznámky o tělesných charakteristikách úřední osoby. Licitování nad mírou urážlivosti by podle něj mělo smysl, pokud by bylo zasláno jako neuvážený žert (což přirovnání k vyhlazovacím praktikám za druhé světové války není) nebo by bylo vysloveno v návalu emocí během procesního úkonu. Žalobce si však znění písemností mohl dobře rozmyslet.

9. Poukázal na důvodovou zprávu k § 5 zákona o některých přestupcích a zájem na udržení vážnosti a autority orgánů veřejné moci jednající prostřednictvím příslušných úředních osob a jejich ochranu, neboť jsou v intenzivním styku s občany a často čelí urážkám či napadání. Zavedení skutkové podstaty přestupku znevážení úřední osoby při výkonu její pravomoci má podle žalovaného čelit právě takovým projevům despektu, jaký předvedl žalobce.
10. Žalobcem citovaná judikatura je podle žalovaného neupotřebitelná a poplatná dřívějšímu právnímu stavu, kdy zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, neobsahoval příslušnou skutkovou podstatu přestupku chránící autoritu jednotlivých úředních osob a obdobná protiprávní jednání byla kvalifikována jako přestupek proti občanskému soužití. Nová skutková podstata reflektuje judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle níž zájem na udržení vážnosti a autority orgánů veřejné moci je legitimním cílem omezujícím právo na svobodu projevu (zde odkázal na rozsudek ve věci Janowski proti Polsku ze dne 21. 1. 1999, č. 25716/94). Uvedl, že nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03, se týkaly soukromoprávního sporu na ochranu osobnosti mezi politikem a novinářem. Žalobce z nálezů uvedl izolovanou citaci, aniž by citoval navazující podstatné úvahy Ústavního soudu. Nález Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99, řešil pořádkovou pokutu dle občanského soudního řádu za hrubě urážlivé podání. Paralelou je podle žalovaného tudíž § 62 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), případně § 44 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*soudní řád správní*“ či „*s. ř. s.*“). Uvedené závěry proto nelze na projednávanou věc aplikovat. Pro uložení pořádkové pokuty podle soudního řádu správního by stačovalo jen „urážlivé“ podání. Vysvětlil, proč považoval jednání žalobce za vybočující z rámce přípustné kritiky. Ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, č. j. 3 Ads 57/2003 – 79, žalovaný nepovažoval s ohledem na skutkové odlišnosti případu za příslušný.
11. Rovněž dodal, že patrně omylem žaloba poukazovala na ústní jednání a ústní výroky, ač přestupek spočíval v zaslání písemností. S ohledem na shora uvedené navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního soudního řádu správního, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Rozsah soudního přezkumu byl vymezen žalobními námitkami (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). O věci samé soud rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení s tím souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům.

Skutkový stav věci

13. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že Městský úřad Dvůr Králové nad Labem (dále jen „*městský úřad*“) zaslal společnosti Kross, s. r. o., jako provozovateli motorového vozidla, s nímž došlo ke spáchání dopravního přestupku, výzvu k uhrazení určené částky 600 Kč podle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Pro případ nezaplacení určené částky byla současně společnost poučena o možnosti sdělit písemně totožnost řidiče vozidla v době spáchání přestupku.
14. V reakci na výzvu zaslal žalobce jako jednatel společnosti Kross, s. r. o., městskému úřadu písemné sdělení, že vozidlo řídil a přestupek spáchal pan J. O. Městský úřad následně vyzval společnost k odstranění nedostatků podání, a sice aby doplnila datum narození jmenovaného řidiče ve lhůtě 5 dní. Od uvedené výzvy vyřizovala věc za městský úřad vždy M. D., odborná referentka odboru dopravy a silničního hospodářství, která byla v záhlaví písemností vždy uvedena.
15. V reakci na výzvu k doplnění data narození řidiče zaslal žalobce jako jednatel společnosti Kross, s. r. o., městskému úřadu (bez označení konkrétní úřední osoby) dne 5. 9. 2018 podání, v němž označil požadavek na zaslání data narození řidiče za nezákonný s tím, že obdobně by mohli žádat uvedení velikosti penisu jmenovaného řidiče či jeho oblíbenou značku piva, vymezil se vůči byrokracii, vůči mrhání prostředků daňových poplatníků, a také uvedl, že předpokládá, že nejsou cvičené opice, které umí pouze kopírovat standardní texty a rozesílat je. Vyzval k upřesnění zákonného podkladu, na jehož základě má sdělit datum narození řidiče vozidla a skutečností, z nichž bylo dovozeno spáchání přestupku. Závěrem uvedl: „*Chápeme, že práce, kterou děláte, se vám jeví jako nejlepší možnost z těch, které máte. Děláte pouze svou práci, zákony jste si nevymysleli. Obdobně svoji práci dělali příslušníci jednotek Waffen SS likvidující židy v koncentračních táborech. Ani oni nevymysleli Norimberské zákony či nařízení Adolfa Hitlera o konečném řešení židovské otázky, jakkoliv s ním zřejmě souhlasili. Stejně jako vy souhlasíte s tím, že nikomu neubližující řidiči mají být otravováni a odváděni od práce, která je živí. Obojí je z našeho pohledu principiálně stejně odporné, jakkoliv míra nechutnosti vaší práce je jistě menší. Měli byste se stydět.*“
16. Městský úřad poté opakovaně zaslal společnosti Kross, s. r. o., výzvu k doplnění data narození řidiče, k čemuž citoval ustanovení § 125h odst. 6 a § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu, § 37 odst. 2 a § 137 odst. 2 správního řádu a § 13 odst. 1 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (pozn. soudu: tento zákon byl zrušen již k 1. 1. 2009). Současně upozornil společnost na možnost uložení pořádkové pokuty dle § 62 odst. 1 a 2 správního řádu.
17. V reakci na opakovanou výzvu zaslal žalobce jako jednatel společnosti Kross, s. r. o., městskému úřadu podání ze dne 24. 9. 2018, v němž upozornil na skutečnost, že podání činí právnická, nikoli fyzická osoba, na argumentaci neplatným zákonem, na postup v rozporu s principy dobré správy a na judikaturu k uložení pořádkové pokuty. Datum narození řidiče neuvedl.

18. Dne 8. 11. 2018 vydal městský úřad příkaz, kterým uznal provozovatele motorového vozidla společnost Kross, s. r. o., vinným z přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a uložil společnosti pokutu 1 500 Kč.
19. Dne 14. 11. 2018 podal žalobce jako jednatel společnosti Kross, s. r. o., odpor, v němž označil úřední postup za šikanu, která je výsledkem msty nebo *„důsledkem totální neschopnosti, které odpovídá i kvalita vašich dokumentů“*. Dále uvedl: *„Pokud nevyužijete možnosti autoremedury, nebude proti vám uplatněna pouze náhrada škody způsobené nesprávným úředním postupem a nezákonným rozhodnutím, ale bude na vás podáno i trestní oznámení na základě podezření ze spáchání trestného činu podle § 329 Trestního zákona.“*
20. Po podaném odporu městský úřad vyrozuměl jmenovanou společnost o pokračování v řízení a o provádění dokazování mimo ústní jednání dne 10. 12. 2018 oprávněnou úřední osobou M. D., a současně připojil poučení o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí.
21. Následně (13. 12. 2018) podal žalobce jako jednatel společnosti Kross, s. r. o., k Okresnímu státnímu zastupitelství v Trutnově trestní oznámení na oprávněnou úřední osobu M. D. pro podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *„trestní zákoník“*), jehož se měla dopustit opakovanou žádostí o sdělení data narození řidiče vozidla provozovaného společností.
22. Okresní státní zastupitelství v Trutnově neshledalo jednání M. D. trestným a vyrozumělo městský úřad, že by se mohlo jednat ze strany žalobce o přestupek proti veřejnému pořádku.
23. Dne 8. 1. 2019 žalobce jako jednatel společnosti Kross, s. r. o., zaslal městskému úřadu podání, v němž mimo jiné uvedl: *„Odvolání jsme podali proti rozhodnutí o přestupku, nikoli proti výši IQ pracovnice domnělý přestupek vyřizující, proti kvalitě jejího účesu či proti vůni jejího pižma.“*
24. Dne 23. 8. 2019 vydal městský úřad příkaz, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích a uložil mu pokutu ve výši 5 000 Kč. Oprávněnou úřední osobou byla od tohoto úkonu Ing. H. M.
25. Po podání odporu nařídil městský úřad ve věci ústní jednání, které proběhlo dne 23. 1. 2020. Žalobce uvedl, že nekomunikoval s městským úřadem jako fyzická osoba, nýbrž jednal za společnost Kross, s. r. o., v rámci správního řízení vedeného se společností a šlo o projev vůle právnické osoby.
26. Dne 17. 2. 2020 vydal městský úřad prvostupňové rozhodnutí.
27. Dne 21. 4. 2020 žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění poukázal na to, že ze zástupčího oprávnění statutárního orgánu právnické osoby jednat za tuto právnickou osobu nelze dovodit zbavení jednatele individuální odpovědnosti za vlastní protiprávní jednání. Upozornil, že dle § 20 odst. 7 zákona o odpovědnosti za přestupky odpovědností právnické osoby za přestupek není dotčena odpovědnost za přestupek fyzických osob, jejichž jednání je přičitatelné právnické osobě. Skutečnost, že nebyla obviněna z přestupku i společnost Kross, s. r. o., byla dána tím, že právnická osoba nemůže tímto způsobem narušit

veřejný pořádek, když § 5 zákona o některých přestupcích obdobné jednání právnických osob nekriminalizuje. Zdůraznil, že se averze žalobce vůči M. D. a správnímu orgánu objevila ve více písemnostech. Vysvětlil okolnosti a důvody, proč byl provozovatel motorového vozidla vyzván k upřesnění totožnosti řidiče vozidla, a upřesnil i zavádějící informace z této výzvy poskytnuté městským úřadem (nejednalo se o vadu podání dle § 37 odst. 3 správního řádu). Zohlednil, že žalobce nevyužil možnost kritiky procesního postupu oprávněné úřední osoby formou stížnosti podle § 175 správního řádu, ale její zostuzení. Z hlediska odpovědnosti za přestupek nebylo podstatné, zda žalobce ztížil svým jednáním průběh správního řízení. Upozornil, že svoboda projevu, včetně kritiky orgánů veřejné moci, je omezená v zájmu zachování veřejného pořádku či ochrany pověsti druhých. Přisvědčil odvolateli, že znevažení postavení úřední osoby nebylo provedeno veřejně, jelikož se však nejedná o znak skutkové podstaty daného přestupku, nebylo to rozhodující.

Právní závěry

28. Žalobce v prvé řadě namítl, že výroky jím pronesené ve správním řízení vedeném proti společnosti Kross, s. r. o., se mu s ohledem na jeho jednatelské zástupčí oprávnění nepřičítají a nelze jej za tyto výroky činit odpovědným. S ohledem na princip přičitatelnosti lze podle žalobce přičítat výroky pouze právnické osobě - společnosti Kross, s. r. o., neboť on v řízení vystupoval pouze jako její jednatel a veškeré úkony činil pouze jménem společnosti. Z formulace žalobní námitky je zřejmé, že podle žalobce by měla odpovídat za spáchání přestupku proti veřejnému pořádku společnost Kross, s. r. o., nikoli on.
29. Podle § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
30. Úvodem považuje soud za nutné zdůraznit, že legální definice přestupku odpovídá principu zákonnosti. Chybí-li být jedna z podmínek uvedených v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky, o přestupek se nejedná. Čin musí být v zákoně výslovně označen jako přestupek a musí vykazovat znaky zákonem stanovené. Každá skutková podstata přestupku obsahuje pojmové (typové) znaky daného přestupku, bez jejichž naplnění se nemůže jednat o přestupek. Jedním z typových znaků (znaků skutkové podstaty přestupku) je subjekt, popisující zákonné požadavky na pachatele. Pachatelem přestupku může být fyzická osoba, právnická osoba, případně podnikající fyzická osoba. Přestupek je spáchán jedině tehdy, jsou-li naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku.
31. Zákon o některých přestupcích upravuje přestupky proti veřejnému pořádku v § 5. Podle § 5 odst. 1 písm. b) tohoto zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že znevaží postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci. Přestupky proti veřejnému pořádku, jichž se může dopustit právnická osoba, jsou vyjmenovány v § 5 odst. 2 citovaného zákona. Jednání obdobné znevažení postavení úřední osoby ani odpovídající skutková podstata přestupku zde uvedeny nejsou. Pokud by zákonodárce hodlal postihnout jednání právnické osoby spočívající ve znevažení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci, uvedl by jej v § 5 odst. 2 zákona o některých přestupcích ve výčtu přestupků právnických osob. Tak tomu ovšem není. S ohledem na zákonnou definici přestupku v § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky nelze mít tudíž za to, že

by pachatelem přestupku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích mohla být i právnická osoba.

32. Ustanovení § 20 zákona o odpovědnosti za přestupky vymezuje podmínky odpovědnosti právnické osoby za přestupek, tedy situaci, kdy subjektem odpovědnosti za přestupek je právnická osoba. Tak tomu u přestupku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích, jehož se může dopustit pouze fyzická osoba, není. Ustanovení § 20 zákona o přestupcích by se uplatnilo jedině tehdy, pokud by zákonodárce stanovil, že se zmíněného přestupku může dopustit i právnická osoba – v takovém případě by bylo na místě zkoumat, zda jsou dány podmínky odpovědnosti právnické osoby za přestupek ve smyslu § 20 zákona o odpovědnosti za přestupky. Jelikož to není případ řešeného přestupku, ustanovení § 20 zákona o odpovědnosti za přestupky se zde vůbec neuplatní. Irelevantní je proto i znění § 20 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, které vyjmenovává osoby, jejichž jednání je přičitatelné právnické osobě. Námitky žalobce v tomto směru nejsou opodstatněné.
33. Nelze tudíž souhlasit s žalobcem, pokud namítá nesprávnost posouzení osoby odpovědné za daný čin s tím, že jeho jednání je přičitatelné právnické osobě, společnosti Kross, s. r. o. Žalobní námitka, podle níž výroky pronesené ve správním řízení vedeném proti této společnosti jejím jednatelem, tj. žalobcem, lze přičítat pouze jmenované právnické osobě, nikoli žalobci, nemá oporu v zákoně a je nedůvodná.
34. Žalobce nerozlišuje jednání za právnickou osobu v rámci řízení před správním orgánem a jednání, jímž může fyzická či právnická osoba naplnit zákonné znaky skutkové podstaty přestupku. Žalobce z titulu své funkce statutárního zástupce činil jménem právnické osoby - společnosti Kross, s. r. o., úkony v řízení před správním orgánem (srov. § 30 odst. 1 správního řádu, ve spojení s § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. s. ř.“). To však nevylučovalo, aby současně svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty přestupku fyzické osoby, které stanoví zákon. Je proto zásadně nutno odmítnout žalobcem učiněný závěr, podle něhož nebyl-li účastníkem řízení jako fyzická osoba a nepříslušela mu žádná procesní práva a povinnosti, nelze jej ani činit odpovědným za výroky jednatele společnosti.
35. Nelze souhlasit ani s tím, že by se jednalo o součást obrany právnické osoby. Městský úřad zaslal společnosti Kross, s. r. o., provozovateli vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku v dopravě, výzvu k úhradě určené částky podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu. Uhrazení určené částky představuje zvláštní druh odklonu od řízení o přestupku a při splnění zákonných podmínek je učinění této výzvy pro správní orgán obligatorní. Je-li určená částka včas uhrazena, věc se odloží. V opačném případě se pokračuje v šetření přestupku (§ 125h odst. 5 zákona o silničním provozu), čemuž se provozovatel vozidla může vyhnout písemným sdělením údajů o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku (§ 125h odst. 6 téhož zákona). Společnost Kross, s. r. o., této možnosti dobrovolně využila a označila konkrétního řidiče, byť neuvedla jeho datum narození, údaj důležitý pro jeho pozdější ztotožnění. Výroky, za které byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku, nebyly součástí žádné (procesní) obrany společnosti Kross, s. r. o.
36. Žalobce se dále vymezil vůči tomu, že by svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku. Uvedl, že jeho jednání nedosahovalo

takové intenzity, aby mohlo být označeno za společensky škodlivé, popřel, že by bylo vulgární či jinak dehonestující, že by dotčenou úřednici ohrožovalo, způsobilo nějakou škodu, anebo že by bylo provedeno veřejně. Vyjádření podle něj spadalo pod ochranu svobody projevu dle čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

37. Cílem skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích je ochrana autority a vážnosti veřejné moci, jakož i ochrana důstojnosti jednání s úředními osobami při výkonu jejich pravomoci. Individuálním objektem daného přestupku je i spořádaný vztah mezi veřejnou mocí a jednotlivcem (srov. např. Strakoš, Jan. § 5 Přestupky proti veřejnému pořádku. In: Strakoš, Jan. *Zákon o některých přestupcích: Praktický komentář* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2021-1-15]).
38. Cílem výtek žalobce nebylo upozornit na závadnost postupu úředních osob či konkrétní pověřené úřední osoby a výkonu veřejné moci obecně, nýbrž zostudit úřední osoby i M. D. konkrétně, a dát najevo svůj celkový despekt k výkonu pravomoci úřední osoby. Jak uvádí již napadené rozhodnutí, žalobce se nebránil proti postupu správního orgánu formou stížnosti podle § 175 správního řádu, ačkoli tak mohl učinit, nýbrž častoval úřední osoby v reakcích na výzvy městského úřadu urážkami, hanlivými přirovnáními a srovnáním výkonu jejich pravomoci s vražděním židovského obyvatelstva za druhé světové války. Oprávněná běžná kritika úředních osob by byla přípustná, přípustná však není kritika, která svým obsahem a formou vybočí z mezí slušnosti. Jak zdůraznil Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 30. 6. 2005, sp. zn. 30 Cdo 1872/2004, právem přípustná kritika je věcná, konkrétní a přiměřená co do obsahu i formy, nevybočuje z mezí nutných k dosažení sledovaného a zároveň společensky uznávaného účelu. Kritika primárně nemůže sledovat cíl pomluvy, zostouzení, urážky, či skandalizace fyzických osob, jako tomu bylo v případě písemných vyjádření žalobce (patrně omylem se v žalobě hovoří o ústním projevu).
39. Zároveň je nutno přihlédnout ke skutečnosti, že se nejednalo o ojedinělý exces žalobce v písemných podáních, případně během ústních jednání, kdy by bylo možné do určité míry zohlednit i nižší míru sebeovládání žalobce s ohledem na prožívané emoce, pro žalobce nestandardní životní situaci či stres apod. Obsah správního spisu však dokládá, že výjimkou je v něm naopak takové podání, v němž by žalobce postavení úředních osob neznevažoval. Kromě přirovnání činnosti úředních osob působících na odboru dopravy a silničního hospodářství městského úřadu k likvidaci Židů v nacistických koncentračních táborech, vyslovil žalobce v podání ze dne 5. 9. 2018 také ironický předpoklad, že úředníci nejsou cvičené opice. V odporu ze dne 14. 11. 2018 označil úřední osoby za totálně neschopné a mimo jiné připojil výhrůžku podáním trestního oznámení, nedojde-li k autoremeduře. Dne 13. 12. 2018 podal na M. D., oprávněnou úřední osobu vyřizující danou věc, trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku. V podání ze dne 8. 1. 2019 ironickým vyjádřením napadl výši IQ, účes a pižmo M. D. Dovolává-li se nyní žalobce nižší intenzity svého jednání, nelze s ním souhlasit s ohledem na jeho vystupování v řízení a kontext obou písemností. Žalobce dal svým vyjadřováním během déletrvající písemné komunikace s městským úřadem opakovaně najevo své pohrdání úředními osobami pro výkon jejich pravomoci. Jeho předmětná vyjádření ve dvou písemnostech z 5. 9. 2018 a 8. 1. 2019 byla i při vyšší míře tolerance a nadhledu již neúnosná. Žalobce se snížil k opakovanému bezdůvodnému

napadání a urážení úředních osob obecně, potažmo konkrétně oprávněné úřední osoby M. D., s níž komunikoval jako s osobou mající věc na starosti a na níž podal i bezdůvodné trestní oznámení.

40. Skutková podstata přestupku podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích nevyžaduje, aby byl pachatel vulgární, aby konkrétní úřední osobu ohrožoval (ať již psychickou újmou nebo přímo fyzicky), či aby se dotkl její cti. Objektem skutkové podstaty je zájem na ochraně veřejné moci, na zachování vážnosti postavení úřední osoby při výkonu pravomoci. Posuzuje se především znevažování zastávaného úřadu, jehož prostřednictvím veřejná moc koná, nikoli konkrétní osoby. Skutečnost, že žalobce nejednal veřejně, připustil již žalovaný v napadeném rozhodnutí (str. 7 odůvodnění). Není to však relevantní, neboť znakem skutkové podstaty tohoto přestupku není jeho veřejné spáchání. Jednotlivé dílčí námitky tedy soud neshledal důvodnými.
41. Pokud se žalobce dovolával pouhého konstatování historických faktů a dále tvrdil, že výrok *„odvolání jsme podali proti rozhodnutí o přestupku, nikoliv proti výši IQ pracovnice domnělý přestupek vyřizující, proti kvalitě jejího účesu či vůni jejího pižma“*, je jen konstatováním, bez pozitivního či negativního hodnocení, jeví se jeho vyjádření jako pouhá snaha o zbavení se odpovědnosti za svůj čin. Kontext a skladba slov v písemnostech žalobce z 5. 9. 2018 a 8. 1. 2019 jednoznačně evokuje ironii a urážku, kterou je schopna rozpoznat každá svéprávná osoba průměrného rozumu. Je všeobecně známou skutečností, že verbální napadání, urážky a zostuzení, tedy i znevažování druhých, lze činit nejen pomocí vulgarismů a hrubostí, ale i zdánlivě sofistikovaným způsobem za použití ironie, či v konkrétním případě skladbou významově krutých slov. Soud pak nemá pochyb o tom, že žalobce směřoval své urážky přímo vůči M. D. Jednak byla M. D. téměř od počátku komunikace městského úřadu se společností Kross, s. r. o., jedinou úřední osobou, která vyřizovala v dané věci úkony správního orgánu, a byla tak i označena ve všech písemnostech městského úřadu, dále podal žalobce o pár týdnů dříve (13. 12. 2018) trestní oznámení přímo na M. D. Není důvodu domnívat se, že by si nebyl vědom, kdo je ve věci oprávněnou úřední osobou a bude se seznamovat se všemi podáními.
42. Případná není ani obecná námitka týkající se svobody projevu a ochrany žalobcových vyjádření v rámci čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Soud se ztotožňuje s odůvodněním napadeného rozhodnutí, které poukazuje na to, že svoboda projevu s sebou nese i odpovědnost a není neomezená. Svobodu projevu lze omezit zákony vydanými za účelem, pro který lze svobodný projev omezit ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytné (jde o práva a svobody druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti).
43. Žalobcem odkazovaný nálezn Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03, se týkal sporu mezi novinářem a premiérem ohledně porušení práva na osobní čest a dobrou pověst ve smyslu čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Spor se týkal slovní kritiky novináře ze strany vrcholného politika ve veřejném prostoru (na půdě Poslanecké sněmovny a ve veřejných sdělovacích prostředcích). Skutkové okolnosti projednávané věci jsou zásadně odlišné. Ani v opačném případě by však nebylo možné usoudit na to, že by se žalobce dopustil přípustné kritiky. Jak poznamenal soud již výše v bodě 38 odůvodnění tohoto rozsudku, žalobce nebrojil proti

procesnímu postupu správního orgánu ani si nestěžoval na chování úředních osob. Jeho vyjádření neobsahuje věcnou, běžnou a konkrétní kritiku úředních osob, nýbrž sestávají z urážek, ironie a zostuzování činnosti úředních osob v rámci výkonu jejich pravomoci. Citovaný náleze Ústavního soudu na věc nedopadá.

44. Druhý žalobcem odkazovaný náleze Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2000, sp. zn. I. ÚS 211/99, se věnoval podmínkám uložení pořádkové pokuty odvolacím soudem v občanském soudním řízení. Žalobce se dovolával myšlenky, podle níž nositelům veřejné moci vždy přísluší větší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu, než je tomu u jednotlivých občanů. Přestože lze žalobci přisvědčit v tom, že obecně „*institucím a orgánům, jež reprezentují veřejnou moc státu a v důsledku toho jsou nositeli rozhodnutí, jež občané napadají, přísluší vždy větší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu, než je tomu u jednotlivých občanů*“ (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, č. j. 3 Ads 57/2003-79), v projednávaném případě však přesáhla vyjádření žalobce přípustné meze. Obdobně se intenzitou urážlivého podání a společenskou nebezpečností jednání zabýval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, č. j. 3 Ads 57/2003-79. Jak uvedl soud již výše, v dané věci se nejednalo o ojedinělou urážku či zneuctění oprávněné úřední osoby, popřípadě o ztrátu sebeovládání při osobním kontaktu u ústního jednání. Žalobce se dopouštěl znevážení úřední osoby opakovaně a soustavně, a charakterizoval tím svůj celkový projev vůči městskému úřadu. Zároveň se jednalo o písemné projevy, jež si mohl v klidu uvážit. Není proto na místě dovolávat se větší dávky tolerance a velkorysosti správního orgánu. Pokud žalobce zdůraznil, že podání musí dosahovat určité míry intenzity, aby jej bylo možné považovat za hrubě urážlivé, například nařčení ze spáchání trestného činu, nelze přehlédnout, že žalobce, byť v jiné písemnosti ve správním spise, než kterou se dopustil deliktního jednání, nařkl oprávněnou úřední osobu M. D. ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku, neboť na ni podal trestní oznámení k Okresnímu státnímu zastupitelství v Trutnově.
45. Ve vztahu k již citovanému nálezu sp. zn. I. ÚS 211/99, lze rovněž souhlasit s vyjádřením žalovaného, že skutková podstata pořádkového deliktu, který lze v soudním řízení (občanském, trestním či správním) trestat uložením pořádkové pokuty, a jehož smyslem je zajistit zdárný průběh soudního řízení, se liší od skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku, o nějž jde v projednávané věci. Ústavní soud se v citované věci zabýval výroky, jež měly objektivně dosahovat intenzity hrubých urážek, ve vztahu k výkladu pojmu „hrubě urážlivé podání“ v § 53 odst. 1 o. s. ř. Je zřejmé, že se nejedná o shodný termín jako v případě „znevážení postavení úřední osoby“ v § 5 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích.
46. Vzhledem ke shora uvedeným důvodům soud žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.

V. Náklady řízení

47. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, tudíž nemá ani právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a z obsahu správního spisu ani nevyplývalo, že by mu v průběhu soudního řízení vznikly nad rámec jeho běžné úřední činnosti nějaké náklady.

48. Na závěr lze poznamenat, že požadavek žalobce na náhradu nákladů správního řízení, pokud by soud shledal jeho žalobu důvodnou, nemá oporu v zákoně. Zákon rovněž nepřipouští, aby v případě zrušení napadeného rozhodnutí soud rozhodl o zastavení řízení před správním orgánem (srov. kasační princip vyjádřený v § 78 odst. 4 správního řádu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. ledna 2021

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně